



Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166
Oslo
T: 22 04 49 70
E: nso@student.no
W: www.student.no

Høringsuttalelse

NSOs arbeid med programgruppene for utarbeiding av retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS)



Dato: 01.03.2019

Hørings svar

Norsk studentorganisasjon (NSO) vil takke Kunnskapsdepartementet for muligheten til å komme med innspill på de foreslåtte retningslinjene i helse og sosialfag.

Retningslinjene som styringsverktøy

NSO mener det er viktig at det er en viss faglig sammenheng mellom helseutdanningen slik at pasienter og pårørende har tillit til at man møter en helsetjeneste med helsearbeidere som har samme kompetanse uavhengig av utdanningssted. Her har nasjonale retningslinjer et godt potensiale på et overordnet nivå.

Samtidig mener NSO det er viktig at institusjonene har noe handlingsrom for å kunne utvikle og levere faglige spesialiseringer som svarer til det lokale behovet hvor studieprogrammet befinner seg geografisk. Dette vil være særlig relevant i helseutdanninger der man har mange utdanninger spredt over hele landet, hvor det er et mål at utdanningene skal levere til behovene i regionene.

Praksistimer

NSO stiller seg positive til departementets ambisjon om at man gjennom retningslinjene skal koble praksisfeltet tettere på utdanningsvirksomheten. Studiebarometeret for 2018 viser at kommunikasjonen mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonen oppfattes som dårlig av studentene. NSO mener det er viktig at studentene er godt fulgt opp av utdanningsinstitusjonen også i praksis, og at praksisstedet har en solid plan for oppfølging av studentene underveis i praksis. NSO stiller seg derfor positive til retningslinjene som definerer antall timer obligatorisk praksis, og mener retningslinjene som ikke tidfester praksismengde bør gjøre dette.

Omfang på retningslinjene

Forslagene til retningslinjer har et stort omfang, både når det gjelder antall læringsutbyttebeskrivelser (LUBer) og omfang i den enkelte LUB. Enkeltvis fremstår LUBene viktige og essensielle, men vi er skeptiske til at dersom alle LUBene forventes gjennomføres vil institusjonene i praksis ha svært lite handlingsrom i utarbeidelsen av lokale studieplaner.

Fag- og vitenskapshistorie

NSO mener at et viktig prinsipp at alle studenter skal være kjent med utviklingen innenfor sitt fagfelt og fagområde. For å kunne forstå sitt eget fag i nåtid er det essensielt å kjenne til hvilke historiske kontekster fagfeltet har vokst frem i. Dette gjør også at studentene kan sette sitt eget fagområde i sammenheng med andre helsefaglige utdanninger. Her ønsker vi særlig å trekke frem første kapittel i retningslinjen for psykologiutdanning som et eksempel til etterfølgelse for flere av retningslinjene.

Språk

NSO mener det er viktig at retningslinjene er tydelige på hva som er forventet at studentene skal lære. Utydelig språk kan skape misforståelser slik at standardiserte LUBer utøves forskjellig, og at det er utydelig hva praksisfeltet eller utdanningsinstitusjonen skal forholde seg til. I verste fall risikerer en scenarioer med direkte vranglære. Eksempler på språklige utydeligheter finner en for eksempel i retningslinjen for ernæringsfysiologiutdanningen. I LUB nr. 9 under *ferdigheter* i kapittel II heter det: «kan analysere kostholdet opp mot anbefalinger og retningslinjer til grupper og enkeltpersoner». Her er det uklart hvilke retningslinjer det siktes til, som kan føre til at utdanningsinstitusjonene legger opp til ulik

undervisning. Et annet eksempel er fra retningslinjen til ortopediingeniørutdanningen. I kapittel IV, under *ferdigheter*, LUB 2 står det at kandidaten «kan anvende kunnskapsbasert praksis i fagutøvelsen». Her kommer det uklart frem hva det er kandidaten skal ta med seg inn i fagutøvelsen. Praksis er en simulert fagutøvelse under veiledning, i regi av institusjonen. Dersom det er erfaringene fra nevnte praksisopphold som skal tas med videre, bør dette presiseres. Dette var eksempler fra to retningslinjer, og det finnes flere tilsvarende unøyaktigheter i de samme retningslinjene, samt flere andre. Hensikten med retningslinjene skal være å sette noen standarder for læringsutbytte innenfor de aktuelle utdanningene. Da er tvetydighet lite hensiktsmessig.

I flere av retningslinjene blir det vekselvis brukt adjektiv-formuleringer som «avansert kunnskap», «inngående kunnskap», «bred kunnskap», og lignende når beskrivelser av den kompetansen kandidaten skal inneha etter endt utdanning blir presentert. Hvilke vurderinger er gjort rundt nivådelingen mellom disse formuleringene? Hva er eksempelvis forskjellen mellom inngående og avansert kunnskap om de viktigste psykologiske temaer og problemstillinger gjennom livet, fra sped- og småbarn til voksne og eldre (kapittel V, LUB 2, retningslinjen for psykologiutdanningen). Slik det står skrevet nå, fremstår det ikke gjennomgående tydelig hva forskjellene er.